

Dansk forening for Socialpædagogik

Temadag den 14. maj 2025

Neuropædagogiske perspektiver på den
etiske fordring i det socialpædagogiske
arbejde

Hvordan kan en neuropædagogisk
tilgang aktivt bidrage til at
identificere og forstå de implicitte
etiske overvejelser, der opstår, når
vi arbejder med mennesker?

Hvad er neuropædagogik?

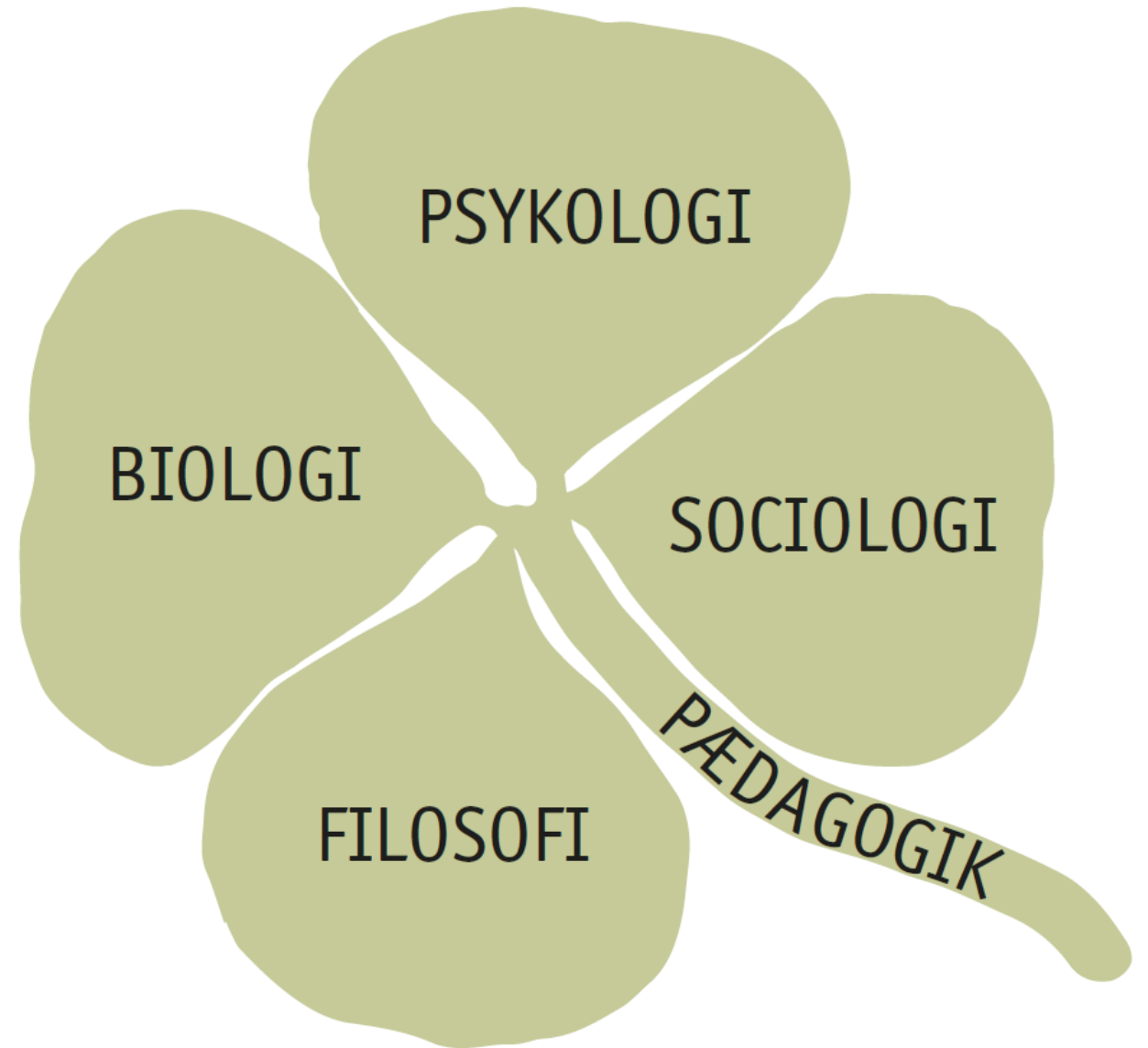
Neuropædagogik er en pædagogiske tilgang, der danner et teoretisk grundlag i forhold til at reflektere over, hvordan vi påvirker og påvirkes i samspillet med andre.

Der er i det neuropædagogiske arbejde en speciel fokus på tre elementer;
Adfærd, relationer, læring.

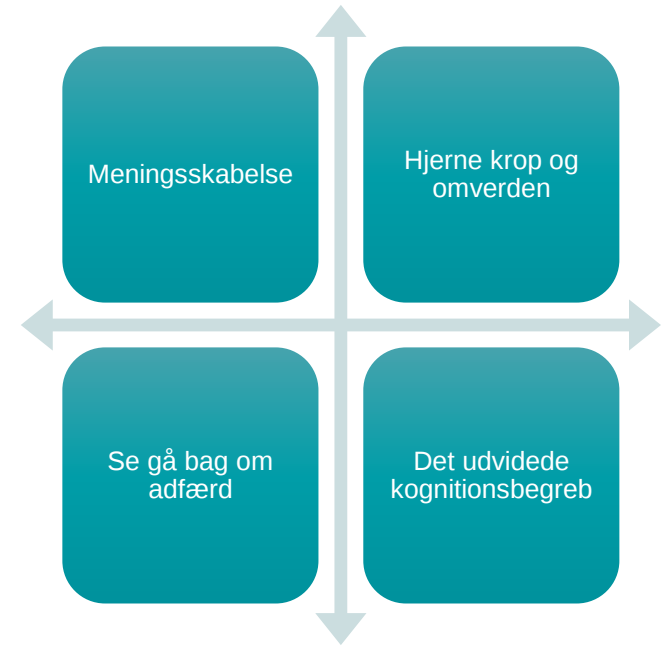
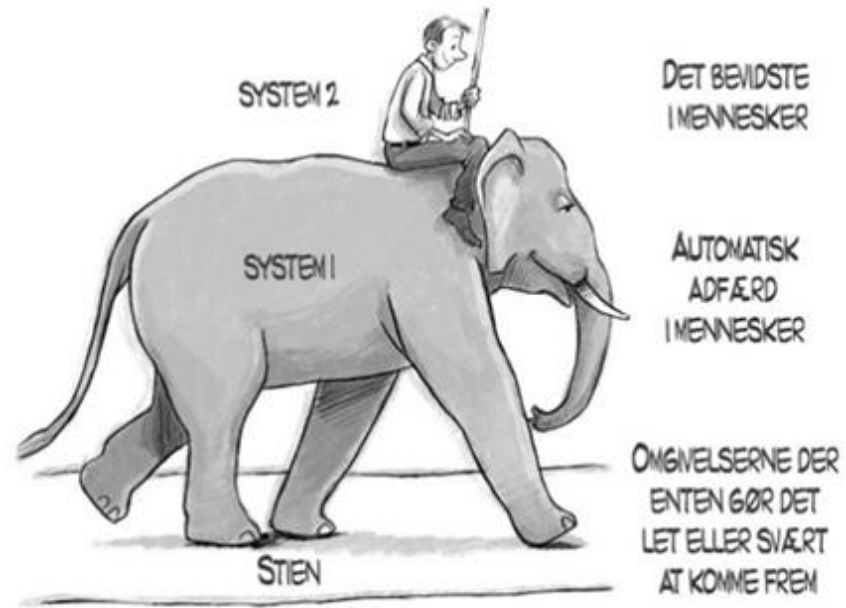

Det
tværvidenskabelige
genstandsfelt

Den
neuropædagogiske
firkløver

Neuropædagogik og de fire kernebegreber

Adfærd

Adfærd er intentionel, og vi handler som mennesker for at skabe mening.

I det neuropædagogiske arbejde er det vigtigt at forstå denne meningsskabelse, for at kunne forstå .

Dette gøres ved at gå bag om adfærd.

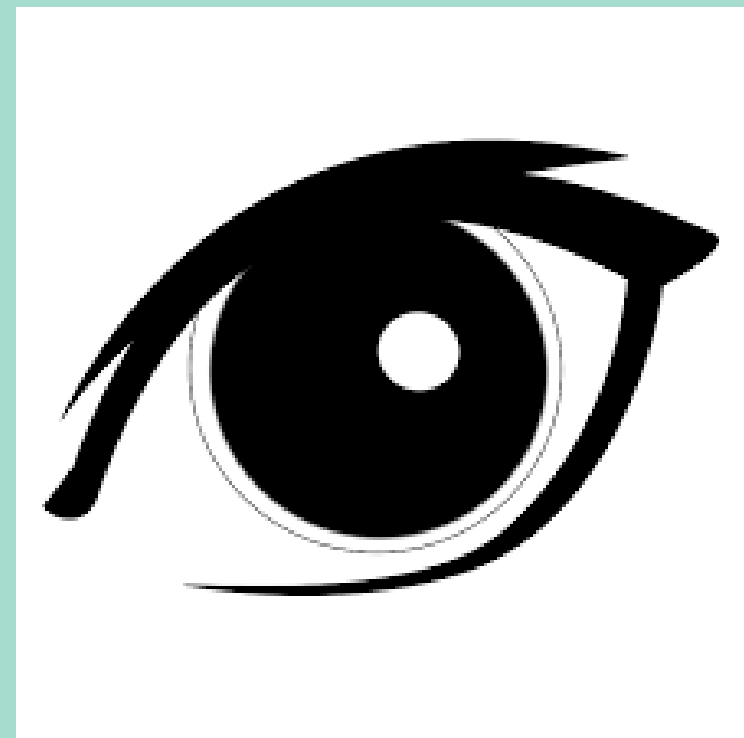
Kernebegreber:
meningsskabelse
og se bag om
adfærd

Se bag om adfærd

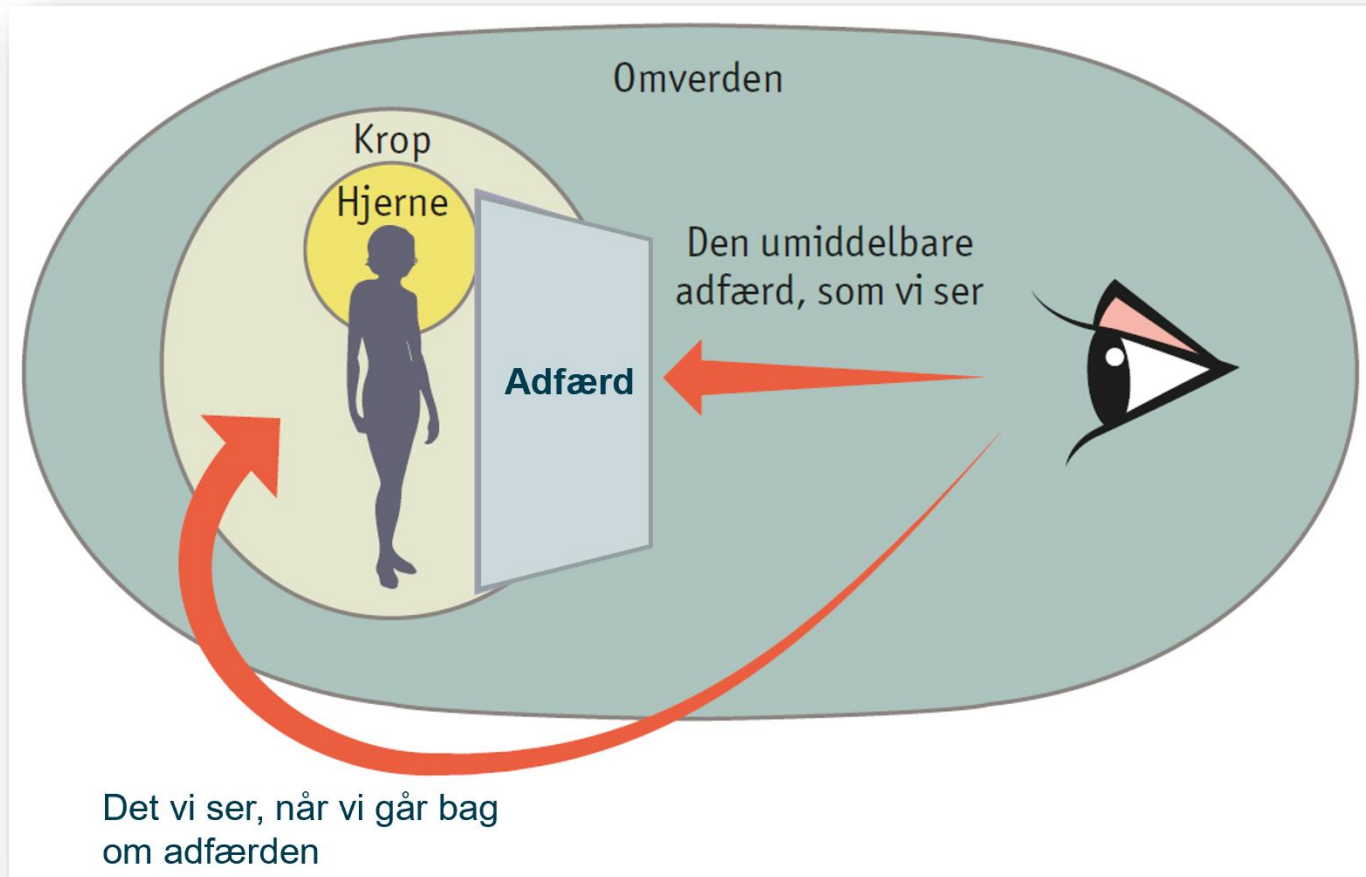
Når vi ser bag om adfærden, ser vi umødte behov og forsøger at se borgerens intention.

Fortællinger om borgeren kan være negative, fx krævende, besværlig, forkælet, opmærksomhedssøgende, irriterende... Vi møder borgeren med de fortællinger, som vi fortæller om dem

Den umiddelbare impuls kan være at handle på den adfærd vi ser ud fra vores egne tolkninger.

Se gå bag om adfærden

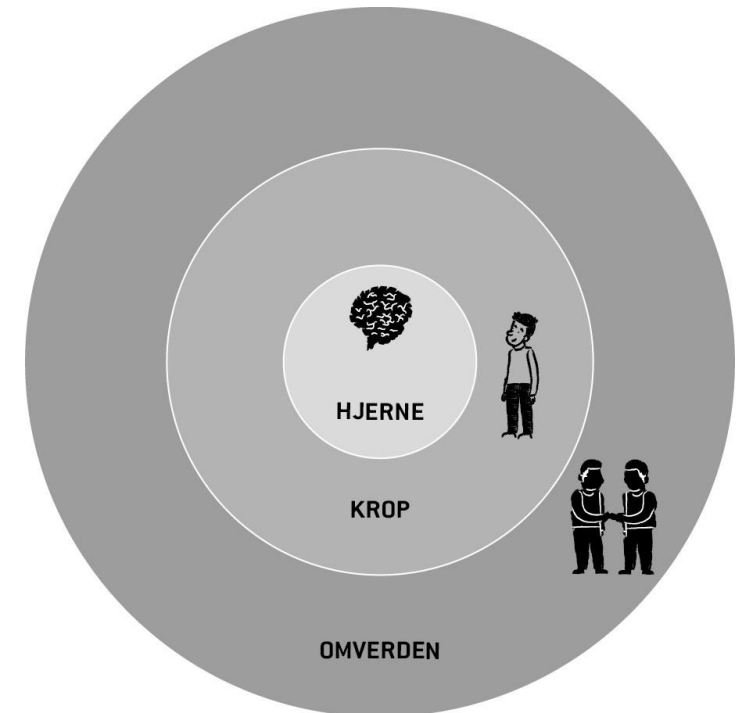

Pas på, hvilke
narrativer, du
fortæller om andre
mennesker.

Ingstrup, M.W. m.fl. (2022). Omsorg for mennesker med demens – i et neuropædagogisk perspektiv. København. Akademisk forlag.

Relationer

- Læring og trivsel udvikles i relationen og forankret i kroppen og hjernen.
- I det neuropædagogiske arbejde har fokus på, at vi er omverden for hinanden i et hjerne, krop og omverdens-perspektiv.
- Vi skal forholde sig til og reflekterer over den omverden der omgiver os, når borgeren handler og reagerer i konkrete situationer.
- **Kernebegreb: hjerne, krop og omverden**

Læring og udvikling

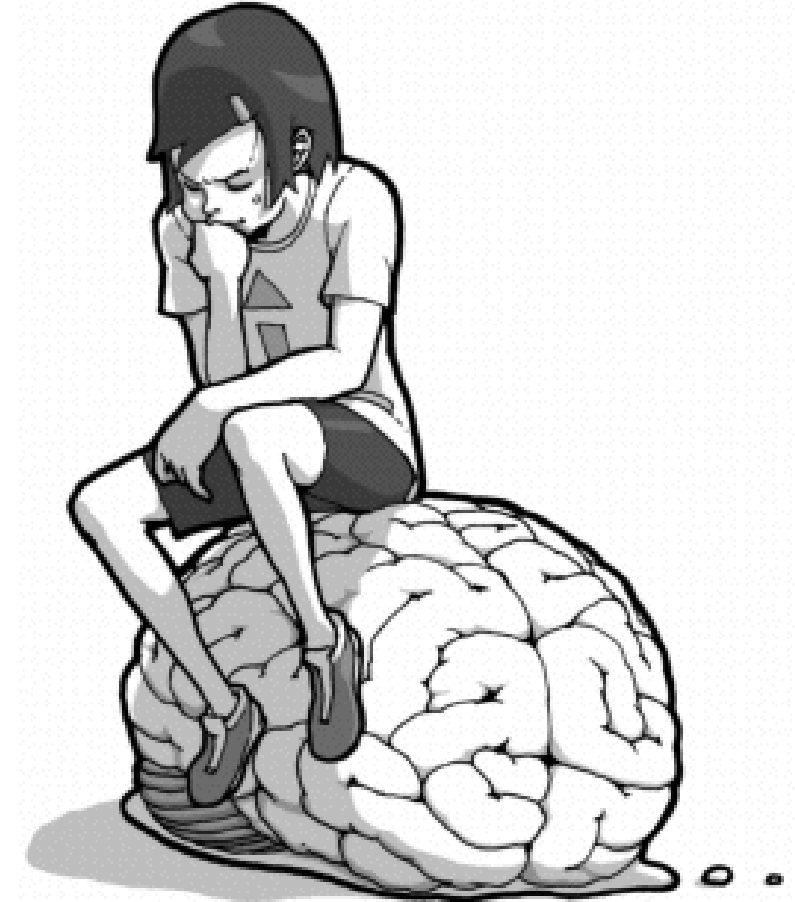
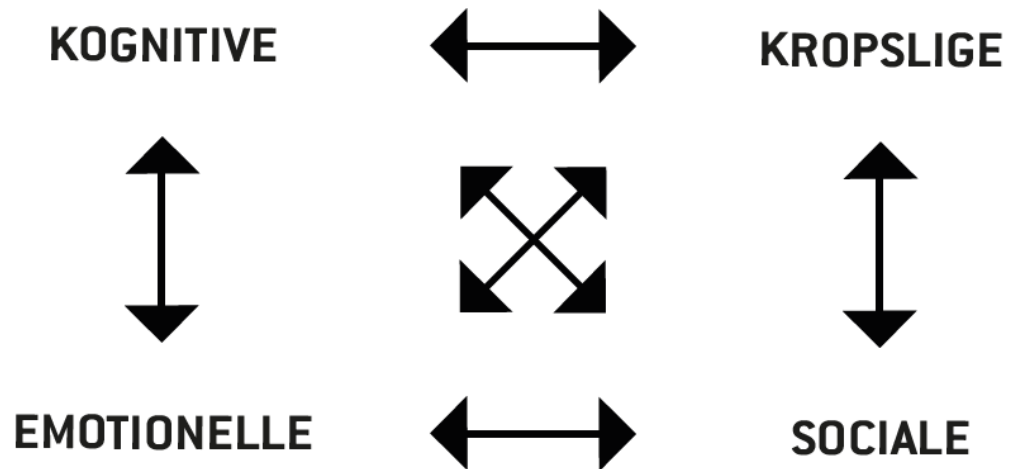
- Læring er baseret på det udvidede kognitionsbegreb, hvor der arbejdes med kognitive, emotionelle, sociale og kropslige processer i et dialektisk samspil.

Kernebegreb: det udvidede kognitionsbegreb

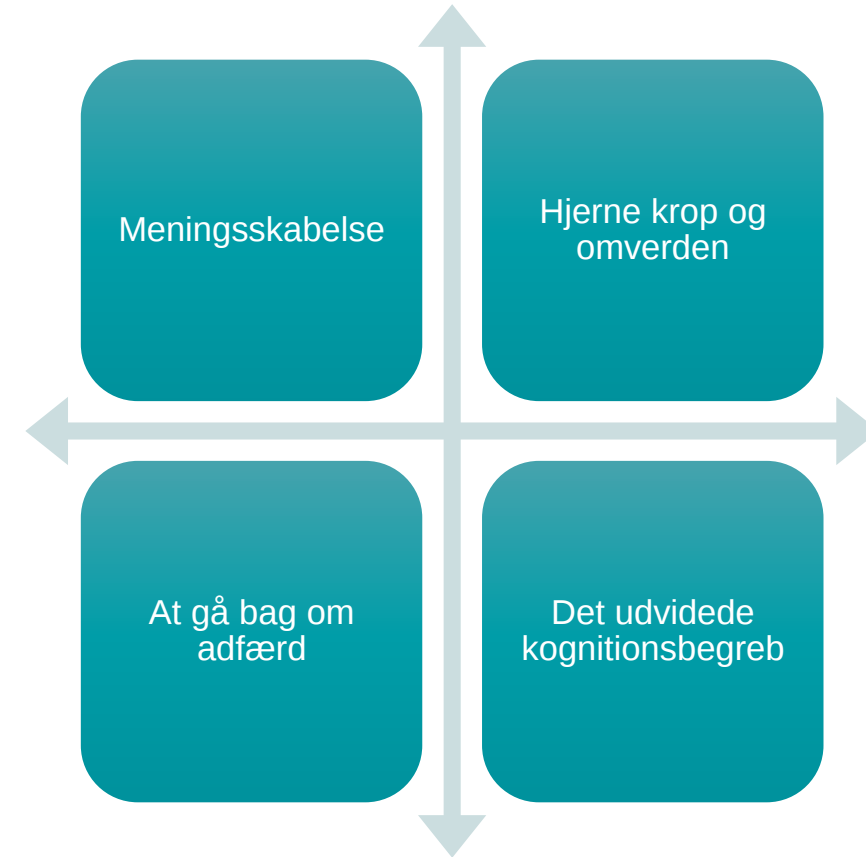
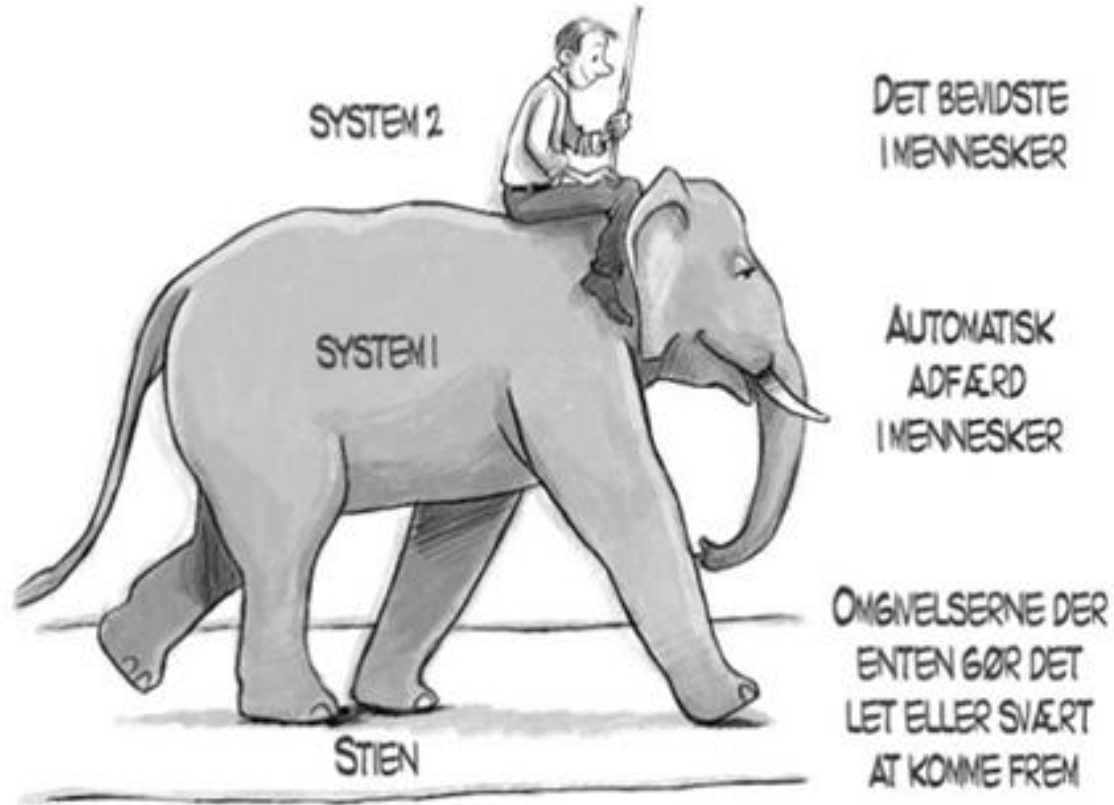

Det kropslige, emotionelle og sociale element danner fundamentet for motivation og læring.

Det udvidede kognitionsbegreb

Neuropædagogik og de fire kernebegreber

Igangværende forskning i neuropædagogik, udfordrende adfærd og demens

Formål

At afprøve og udvikle metoder til implementering i praksis, til gavn for mennesker med demens med udfordrende adfærd.

Forskningsspørgsmål

I et neuropædagogisk perspektiv ønsker vi at undersøge:

Hvilken betydning har implementeringen af vidensbaserede metoder for medarbejdernes handlemuligheder og demente borgeres sundhed og trivsel på plejecentre?

Baggrund for projektet

- Ca. 8000 med demens har udfordrende adfærd (Videncenter for demens, 2023).
- Udfordrende adfærd hos mennesker med demens er ofte et udtryk for manglende opfyldelse af menneskets grundlæggende behov (Rey et al., 2020)
- Non-farmakologiske tiltag kan spille en positiv rolle ift. øget trivsel og livskvalitet for mennesker med demens (Sundhedsstyrelsen, 2023).
- Pilotstudie fra praksis viser at medarbejderne savner et sted, hvor de kan drøfte fælles mål og have faglige refleksioner.

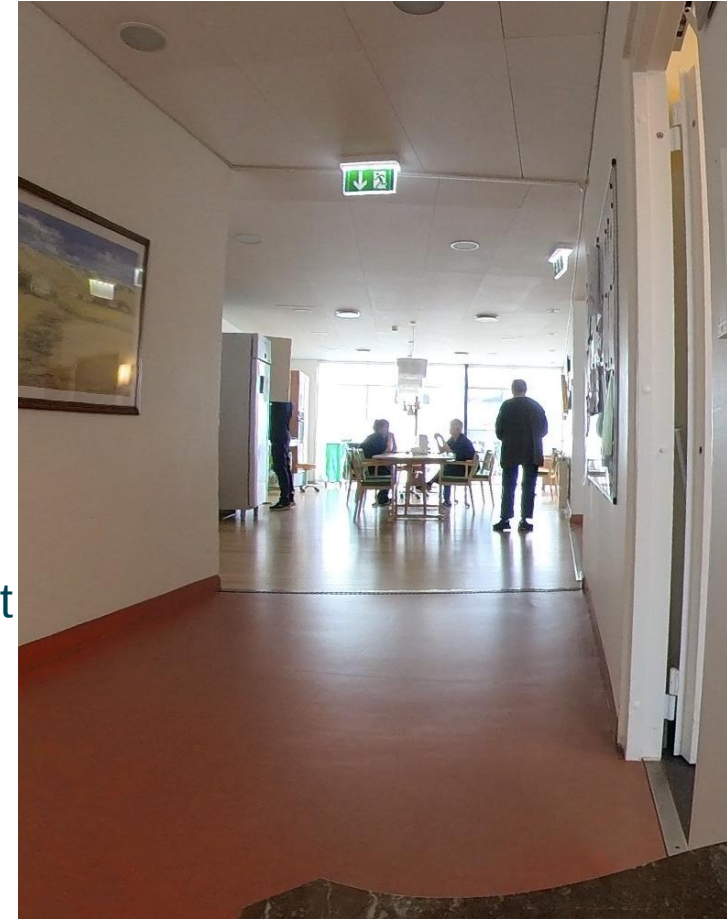
Inklusionskriterier for deltagelse i projektet

For borgeren

- Er diagnosticeret med demens.
- Bor på plejecenter.
- Har en udfordrende adfærd.

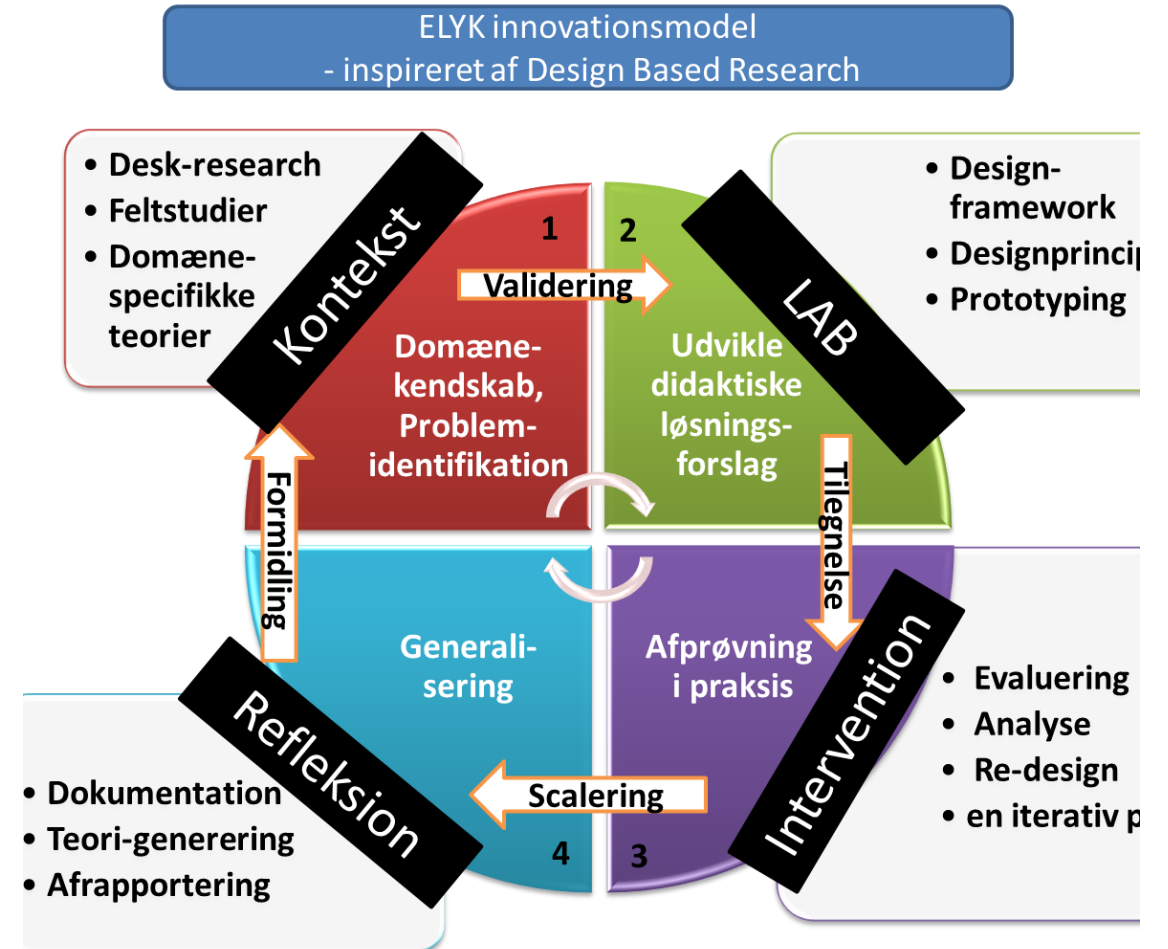
For pårørende

- Pårørende der kan deltage i interview i forbindelse med projektet

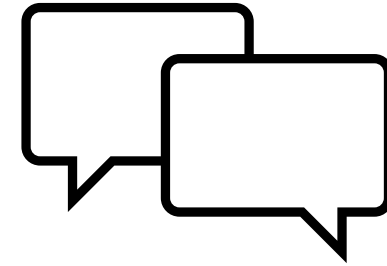
Metodologiske overvejelser

- Design Based Research (DBR) (Brown 1992).
- DBR søger både teoriudvikling (forskning) OG innovation (udvikling af praksis).

Indsamling af empiri

- Observation med 360 graders video
- Beboer-konference
- Interview af pårørende

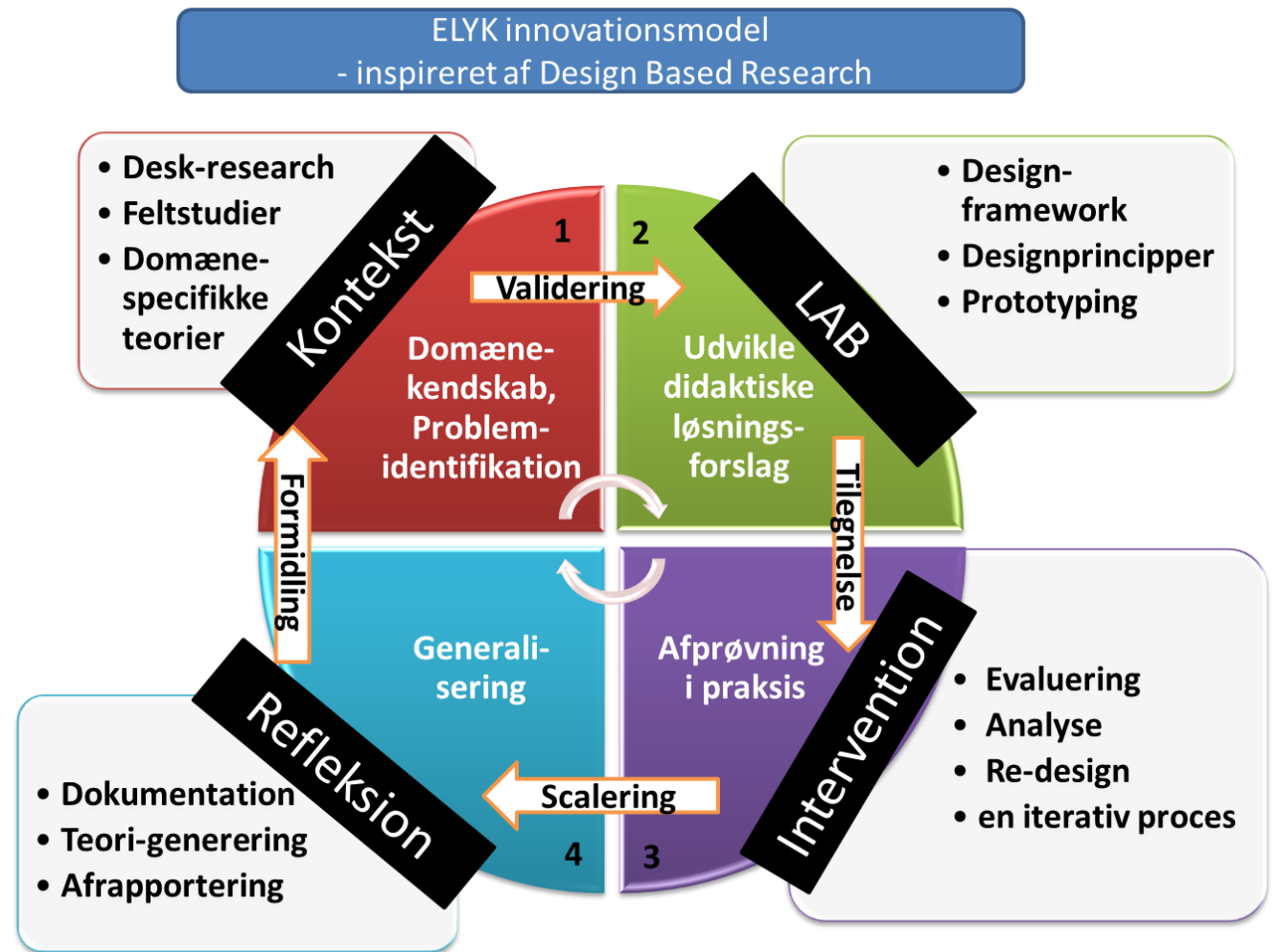

Hvor er vi nu?

- Vi har observeret 3 borgere – observations- og interventionsforløb planlagt med 11 borgere
- Vi har gennemført 10 interview med pårørende
- Mere viden om det strukturelle og organisationen omkring overgangen mellem hjem og ældrecenter

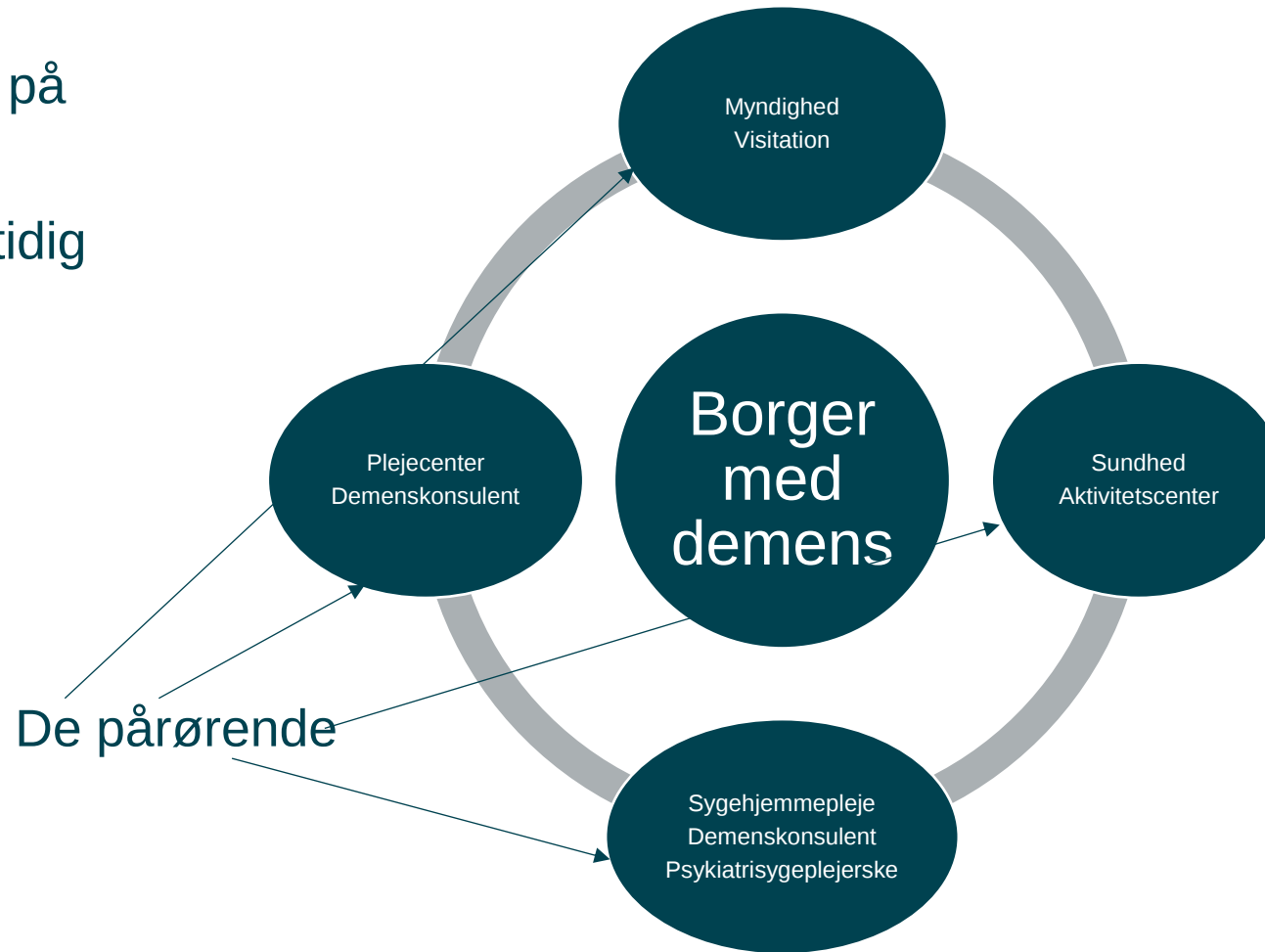
Design based research – hvad betyder det for projektet?

Overgang fra eget hjem til plejecenter Hvem ved hvad? Hvem gør hvad?

Sam-organisering på tværs

Livshistorie og rettidig omhu?

Prøvehandlinger

Når demenssygdomme medfører udfordrende adfærd og misforståelser

4 fortællinger fra vores forskning

Undringer i dataindsamlingen

- Hvordan sikrer vi kontakten med borgere, der er diagnosticeret med demens, også i den første tid hvor der ikke er behov for hjælp?
- Kan man bare placere borgere på de plejecentre, hvor der er plads uden hensyntagen til borgerens livshistorie, trivsel og livskvalitet?
- Hvordan får vi koordineret samarbejdet, så vigtige oplysninger og viden om borgeren bliver viden-delt på tværs i organisationen?
- Hvordan får vi inddraget og taget bedst mulig hånd om borgeren med demens og de pårørende?

Nyt projekt: Hvordan kvalificerer vi det tværgående/-sektorielle samarbejde i arbejdet med borgere med demens og deres pårørende?

